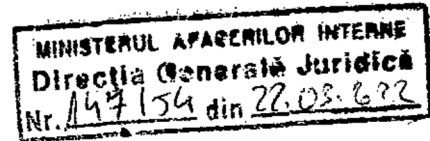

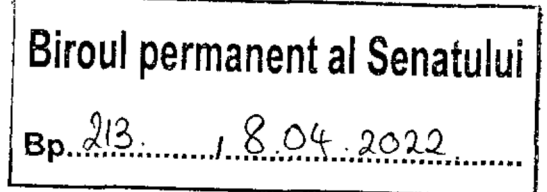
CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 4762 din data de 22.03.2022

Doamnei Ștefania Gabriella Ferencz
Secretar General al Ministerului Afacerilor Interne

Stimată doamnă secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 22784/15.02.2022 prin care ați solicitat Consiliului Superior al Magistraturii avizarea sau emiterea unui punct de vedere referitor la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative privind documentele de ședere eliberate cetățenilor Uniunii Europene și membrilor de familie ai acestora, precum și în domeniul străinilor, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 15 martie 2022 a Comisiei nr. 1 - comună „Legislație și cooperare interinstituțională” care a decis emiterea următorului punct de vedere:

În ceea ce privește propunerea de la art. VI pct. 1 din proiect, în expunerea de motive se arată că dispoziția propusă urmărește punerea în acord a legislației naționale cu Hotărârea din data de 14.01.2020, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza D. și alții împotriva României, 75953/16.

În fapt, în cauza care a stat la baza acestei hotărâri, ulterior liberării condiționate din executarea pedepsei principale a închisorii, autoritățile române au demarat procedura de expulzare a reclamantului, potrivit art. 99 din O.U.G. nr. 194/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vederea punerii în executare a pedepsei complementare a interzicerii dreptului străinului de a se afla pe teritoriul României, prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

Curtea a constatat că a fost încălcat art. 13, coroborat cu art. 2 și art. 3 din Convenție, arătând că reclamantul a formulat o contestație la executare împotriva pedepsei complementare ce i-a fost aplicată, precum și o cerere de azil, însă aceste recursuri nu aveau caracter suspensiv în dreptul român, ceea ce a fost considerat incompatibil cu jurisprudența Curții. Curtea a apreciat că dacă instanțele naționale au analizat solicitările primului reclamant înainte de punerea în aplicare a măsurii expulzării către Irak, aceasta s-a datorat măsurii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 1 din 6

provizorii aplicate de Curte de suspendare a expulzării către Irak, în temeiul articolului 39 din Regulamentul Curții.

Cu titlu de principiu, Curtea a subliniat că un capăt de cerere al unui reclamant potrivit căruia expulzarea sa va avea consecințe contrare art. 2 și art. 3 din Convenție trebuie să facă obiectul unui control atent din partea unei „instanțe naționale”. În acest caz, caracterul efectiv impune, de asemenea, ca partea interesată să dispună de un recurs de plin drept cu efect suspensiv [Gebremedhin (Gaberamadhien) împotriva Franței, nr. 25389/05, pct. 66, CEDO 2007-II; Hirsi Jamaa și alții împotriva Italiei (MC), nr. 27765/09, pct. 200, CEDO 2012; și De Souza Ribeiro împotriva Franței (MC), nr. 22689/07, pct. 82 in fine, CEDO 2012].

Având în vedere că traducerea hotărârii în limba română poate conduce la concluzia că standardul convențional poate fi asigurat și prin instituirea unei căi de atac devolutive al cărei efect suspensiv să nu fie obligatoriu de drept, ci și acordat în cadrul unei proceduri judiciare prealabile, este relevantă redarea versiunii oficiale a hotărârii citate. Astfel, pct. 66 al Hotărârii pronunțate în Cauza Gebremedhin (Gaberamadhien) împotriva Franței prevede următoarele: *„In view of the importance which the Court attaches to Article 3 of the Convention and the irreversible nature of the damage which may result if the risk of torture or ill-treatment materialises, this finding obviously applies also to cases in which a State Party decides to remove an alien to a country where there are substantial grounds for believing that he or she faces a risk of that nature: Article 13 requires that the person concerned should have access to a remedy with automatic suspensive effect.”*

Prin urmare, pentru a asigura punerea în acord a legislației interne cu standardele stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, este necesară prevederea unui „recurs” cu efect suspensiv de drept în cazul în care se invocă anumite impedimente (existența unor temeri justificate că viața persoanei respective este pusă în pericol ori că va fi supus la torturi, tratamente inumane sau degradante) la executarea pedepsei complementare a interzicerii dreptului străinului de a se afla pe teritoriul României.

În acest scop, proiectul de act normativ propune completarea art. 100 din O.U.G. nr. 194/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu prevederi vizând caracterul suspensiv de drept al contestației la executare întemeiată pe dispozițiile art. 598 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, atunci când prin aceasta se invocă existența unor motive întemeiate de a crede că viața persoanei expulzate, ca urmare a punerii în executare a pedepsei complementare prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal, este pusă în pericol ori că persoana va fi supusă la tortură sau alte tratamente inumane ori degradante în statul în care urmează a fi expulzată.

Trebuie avut în vedere faptul că, potrivit art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, pedeapsa complementară prevăzută la art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal se pune în executare de către Inspectoratul General pentru Imigrări, prin expulzarea străinului, prin îndepărtarea acestuia sub escortă, în condițiile art. 99 din O.U.G. nr. 194/2002.

Art. 100 din O.U.G. nr. 194/2002 prevede că:

”Art. 100 - Suspendarea expulzării

(1) Expulzarea se suspendă în perioada în care Inspectoratul General pentru Imigrări constată incidența următoarelor situații:

a) străinul poate fi îndepărtat sub escortă numai către un stat față de care există temeri justificate că viața îi este pusă în pericol ori că va fi supus la torturi, tratamente inumane sau degradante;

b) starea de sănătate a străinului face imposibilă realizarea îndepărtării sub escortă;

c) străinul se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 15 alin. (1).

(2) Îndepărtarea sub escortă își reia cursul de la data la care Inspectoratul General pentru Imigrări constată încetarea situațiilor prevăzute la alin. (1).

(3) Inspectoratul General pentru Imigrări informează în scris străinul și instanța de judecată competentă cu privire la constatarea incidenței sau încetării situațiilor prevăzute la alin. (1).”

Prin urmare, în reglementarea în vigoare, nu este prevăzută o cale de atac cu efect suspensiv de drept prin care străinul, căruia i s-a aplicat pedeapsa complementară prevăzută la art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal, să invoce impedimente care ar avea consecințe contrare art. 2 și art. 3 din Convenție.

Cum expulzarea reprezintă o modalitate de executare a pedepsei complementare prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal, în practică, aceste aspecte au fost invocate în cadrul contestației la executare întemeiate pe dispozițiile art. 598 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, care nu are caracter suspensiv.

Practica instanțelor a fost însă diferită în cazul invocării unor impedimente vremelnice la executare. Astfel, unele instanțe au reținut că imposibilitatea vremelnică de executare nu se încadrează în cazul legal de contestație la executare prevăzut de dispozițiile art. 598 alin. (1) lit. c) teza a II-a din Codul de procedură penală, acesta referindu-se exclusiv la o împiedicare la executare definitivă. În acest sens, cu titlu de exemplu, a fost identificată Sentința penală nr. 22 din 10 aprilie 2020, a Curții de Apel Iași, Secția penală și pentru cauze cu minori, potrivit căreia „concluzia că împiedicarea la executare despre care face vorbire art. 598 alin. (1) lit. c)

teza a II-a C. pr. pen. este una definitivă rezultă din interpretarea gramaticală a normei de procedură penală anterior menționată. Astfel, pornind de la semnificația pe care o are verbul „a împiedica”, respectiv aceea de a înfrâna, a opri, a tine în loc, concluzia ce se desprinde este aceea că împiedicarea presupune ca executarea să nu poată avea loc nici în prezent și nici la o dată ulterioară. Împiedicarea la executare nu poate fi confundată cu întârzierea executării, în această din urmă situație executarea putând să aibă loc însă, la o dată mai târzie decât cea la care, în mod firesc, ar fi trebuit să se facă.”

Cu ocazia soluționării cererilor de amânare sau întrerupere a executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, instanța de executare are competența de a analiza impedimente vremelnice la executarea unei dispoziții a hotărârii judecătorești penale, aceste proceduri speciale nefiind însă aplicabile și în privința pedepselor complementare.

Pe de altă parte, în practică se identifică și hotărâri judecătorești prin care s-a apreciat că situația de risc pentru persoana supusă expulzării poate fi analizată în cadrul contestației la executare prevăzute de art. 598 alin. (1) lit. c) teza a II-a din Codul de procedură penală, această interpretare întâlnită în practică putând fi însă considerată și o expresie a asigurării respectării art. 13 din Convenție în condițiile în care în dreptul național pozitiv nu există nicio procedură jurisdicțională proprie analizării situației persoanei supuse expulzării.

În reglementarea actuală, s-a apreciat că, în măsura în care sunt întrunite condițiile art. 598 alin. (1) lit. c) teza a II-a din Codul de procedură penală, instanța de executare pronunță o soluție de admitere a contestației la executare și înlătură de la executare, cu titlu definitiv, dispoziția din hotărârea judecătorească cu privire la care a intervenit împiedicarea. În alte cuvinte, opinia majoritară este în sensul că instanța penală de executare nu poate, în cadrul acestei proceduri, să amâne executarea unei dispoziții și să acorde un termen de reexaminare a situației condamnatului.

Fiind vorba de executarea unei pedepse complementare stabilită printr-o hotărâre penală, proiectul de act normativ ce face obiectul analizei prevede posibilitatea de a invoca existența unor motive întemeiate de a crede că viața persoanei expulzate, ca urmare a punerii în executare a pedepsei complementare prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal, este pusă în pericol ori că persoana va fi supusă la tortură sau alte tratamente inumane ori degradante în statul în care urmează a fi expulzată, prin intermediul contestației la executare întemeiată pe dispozițiile art. 598 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală.

Prin urmare, în măsura adoptării acestui proiect, legea ar urma să prevadă expres posibilitatea de a analiza aspectele menționate pe calea contestației la executare, tranșând divergențele din practică sub acest aspect.

Mai mult, propunerea formulată asigură existența unei căi de atac cu efect suspensiv de drept în situațiile în care străinul invocă impedimente la executarea pedepsei complementare care ar avea consecințe contrare art. 2 și art. 3 din Convenție, asigurând garanțiile pentru protecția unor drepturi fundamentale ale persoanelor supuse expulzării, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, nu poate fi ignorat faptul că modalitatea de reglementare actuală a contestației la executare prezintă numeroase inconveniente, nepermițând adoptarea unor soluții adaptate la circumstanțele cauzei.

Din această perspectivă, urmează a se aprecia dacă nu s-ar impune reglementarea în cadrul dispozițiilor procedurale vizând executarea hotărârilor penale a unei proceduri speciale sau a unui nou caz de contestație la executare, cu tratament specific, adaptat situațiilor invocate de persoana supusă expulzării.

Astfel, prin intermediul unei astfel de contestații, instanța penală de executare, competentă să dispună măsuri cu privire la punerea în executare a pedepselor complementare, ar avea posibilitatea de a dispune atât cu privire la impedimente definitive, cât și cu privire la impedimente vremelnice la punerea în executare a pedepsei complementare, așadar ar putea suspenda expulzarea, urmând ca măsura să fie supusă reexaminării periodice, sau ar putea înlătura executarea pedepsei complementare.

De asemenea, persoana supusă expulzării ar trebui să poată solicita suspendarea sau chiar înlăturarea executării măsurii pentru toate ipotezele prevăzute la art. 100 din O.U.G. nr. 194/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, o asemenea evaluare neputând fi lăsată exclusiv în competența Inspectoratului General pentru Imigrări.

În final, introducerea unei asemenea cereri prin care se invocă existența unor motive întemeiate de a crede că viața persoanei expulzate este pusă în pericol ori că persoana va fi supusă la tortură sau alte tratamente inumane ori degradante în statul în care urmează a fi expulzată trebuie să atragă suspendarea de drept a procedurii de expulzare de la data introducerii cererii până la pronunțarea unei soluții definitive, așa cum se propune prin proiect. Această măsură automată nu ar trebui să fie aplicabilă și în cazul invocării altui motiv dintre cele prevăzute la art. 100 din O.U.G. nr. 194/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin reglementarea unei asemenea proceduri, se va putea acorda o protecție adaptată persoanei supuse expulzării, în orice situație de risc s-ar afla, dar se va asigura și respectarea principiului obligativității, specific dreptului execuțional penal.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

În ceea ce privește dispozițiile vizând informarea Inspectoratul General pentru Imigrări și măsura luării în custodie publică, propuse la art. 100 alin. (4) teza a II-a și alin. (5) din proiect, acestea sunt conforme cu standardul convențional și asigură un just echilibru între interesul privat al persoanei supuse expulzării și interesul public în asigurarea ordinii publice pe teritoriul național.

Cu deosebită considerație,

Judecător **Mihail Bogdan Mateescu**
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011